

izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek
in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti
v Gorici na dom pošiljana:
vse leto 15 K
3/4 10
1/2 5
Posamične številke stanejo 10 vin.
"SOČA" ima naslednje izredne priloge: Ob-
nova "Kažipot po Goriskem in Gradiškanskem" in
"Kažipot po Ljubljani in Kranjskih mestih", dalje dva
v letu "Vozni red železnic, parnikov in poštah"
in mesečno prilogo "Slovenski Tehnik".
Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici
7. I. nadstr. v "Goriški Tiskarni" A. Gabršček
naročila brez doposlane naročnine se ne ostramo
in poslance se računijo po Petič-vrstah če
1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. —
Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr.
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12
dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se na-
haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.
Naročnina in oglase je plačati loco Gorica
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katore ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravištvu.

»PRIMOREC« izhaja neodvisno od »Soče« vsa-
petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1'60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski
ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos
Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
kopališni ulici, I. Matijassi v ulici Formica, I. Hovašnik
v Koronski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Mihael Vošnjak.

„Oče slovenskega posojilništva“.

(K njegovi sedemdesetletnici.)

Slovenski Ahasver, g. dr. Pavel Turner,
v biografiji gosp. dr. Josipa Vošnjaka,
našega današnjega slavljence, sledeče:

»Že v 18. stoletju so se naselili Boš-
njaki ali Vošnjaki v prijaznem trgu Šošta-
nju na slovenskem Štajerju. Bivali so prej
vitanju. Skoraj gotovo je, da so pribežali
v Bosne radi verskih zasledovanj, ali pa,
da so prišli ob času turških vojsk s tur-
škimi četami in ostali v naših krajih. Pristna
slovenska kri je gotovo krožila po njih
kri, ko so se naselili na Slovenskem.

V Šoštanjju so si skoraj pridobili velik
pogled med tržani, ali v kljub temu je bila
»Bošnjakova usnjarija« še precej skromna,
ko sta se rodila dne 4. januarja 1834. Josip
dne 18. septembra 1837. Mihael
Vošnjak.

Prvi šolski pouk je dobil M. Vošnjak
(1843—1847) v šoli v Šoštanjju, kjer je bil
učitelj, odločen Slovenec Peter Musi,
kateri je pa užival posebno naklonjenost
Kofa Slomškega.

Naj nam bode dovoljeno, da segamo
naprej v dobo poslanstva M. Vošnjaka
in omenimo važno dejstvo, ki zasluži za-
bleženja v slovenski zgodovini.

Ko je bil namreč M. Vošnjak v prvi
državni poslanec, se je
in dosti občeval s poslancem Jo-
žom Jirečkom, ki je bil naučni minister
v ministerstvu Hohenwartovem.

Jireček je bil pod učnim ministrom
Leonom Thun-om (1850—1860) referent za
ljudsko šolstvo in je imel začetkom te dobe
za nalogo, urediti ljudsko šolstvo za celo ce-
narstvo Avstrijsko.

Što je torej tudi za ureditev sloven-
skih ljudskih šol in vladni namen je bil, po
možnosti uvesti materni jezik kot poučni
jezik. Žalibog pa ni bilo šolskih knjig v
slovenskem jeziku; ker so pa že bile na
dopolago knjige v hrvaškem jeziku, je Jire-
ček nasvetoval ministru Thunu, naj se te
knjige rabijo v slovenskih ljudskih šolah.
Thun je pa ukazal, naj se o tem vpraša
Kofa Slomškega, do katerega je imel po-
sebeno zaupanje. To se je zgodilo in škof
Slomšek je poročal, da on preskrbi učne
knjige v slovenskem jeziku in naj se te
knjige v šolah. Pri sestavljanju teh šolskih
knjig mu je pomagal učitelj Peter Musi. Kot
zahvalo za to delo je dobil Peter Musi
naslov: »Musterlehrer«.

Vprašanje je pač dovoljeno: Kakšne
posledice bi imela uvedba hrvaškega jezika
kot poučnega jezika na naših ljudskih šolah?
Najbrže bi se bil naš s hrvaškimi pismenim
jezikom več ali manj asimiliral, gotovo v
prijateljski družbi pri pivu je pre-
tekla marsikatera vesela in srečna ura. Niti
oba Vošnjaka, niti oba Ipavica, poznejša

L. 1850. je spremljal oče mladega Mi-
haela v Gradec, da ga je dal vpisati na
višjo realko. Vpisal ga je slavni dr. Jožef
Muršec, ki je bil takrat tam učitelj za ve-
ronauk in slovenščino. Dve leti pozneje pa
je mladenič sam potoval na Dunaj, kjer je
hotel nadaljevati svoje študije na politehnič-
nem zavodu. Sprejeli ga pa tam niso, ker
je bil še za eno leto premlad. Vsled tega
se je vrnil v Gradec in se posvetil tam
tehničnim študijam. Poslušal je tudi obilo
neobveznih predmetov, in sicer na komer-
cijalnem oddelku predavanje o knjigovodstvu
in meničnem pravu; bil je tudi slušatelj
slavnega profesorja Hlubeka, ki je predaval
o poljedelstvu in gozdarstvu. V poslednjem
letu (1856—1857) svojih študij je pa bil
inskribiran na dunajskem politehniku, kjer
se je pripravil za železniško službo.

Brat Josip je ob istem času študiral
na dunajski univerzi medicino skupno z
Benjaminom in Gustavom Ipavic-em.
Bilo je to pravo, pristno dijaško življenje.
V živalni prijateljski družbi pri pivu je pre-
tekla marsikatera vesela in srečna ura. Niti
oba Vošnjaka, niti oba Ipavica, poznejša

imenitna slovenska skladatelja in rodoljuba,
pač nista tedaj slutila, da jima bode uso-
jeno Jelovati nekoliko let pozneje že v prid
težnjam slovenskega naroda. Politika je bila
torišče obeh Vošnjakov, glasba pa obeh
Ipavicev.

Josip Vošnjak je imel mnogo smisla
za literaturo in mnogokrat tudi je menda
zajahal Pegaza. Mlajši brat Mihael je pa
imel vedno pred očmi realne smotre, saj je
bil izvrsten matematik. Josip je ostal celo
svoje življenje več ali manj idealist ter se
zanimal v prvi vrsti za kulturna vprašanja,
dočim je njegov brat vedno vpošteval realne
odnošaje in se zanimal za gospodarske pro-
bleme.

L. 1857. je bilo odločilnega pomena za
Mihaela, ki je tedaj dovršil tehniko. Njegov
profesor matematike ga je nagovarjal, naj
se posveti profesuri, in sicer matematiki.
On se je pa že prej odločil za železniško
službo.

Ko je M. Vošnjak dovršil tehniko (1857),
zidala se je ravno železnica Ljubljana-Trst.
Komaj je zapustil tehniko, že je bil imeno-
van inženirskim praktikantom za postajo

Rakek. Naprtila se je mladeniču silna od-
govornost, in sam se je pozneje čudil, da
je tako lahko premagal vse težkoče svoje
službe.

Jeseni 1858. je bil prestavljen k otvo-
ritvi prve tirolske železnice Kufstein-Ino-
most, kjer je leta 1859. na postaji Wörgl
vodil vojaške transporte v Italijo, ki so peš
došli čez Solnograd v Wörgl. Leta 1860.
je bil prestavljen na postajo Nabrežino k
otvoritvi železnice v Krmin; l. 1862. pa v
Zidanmost k otvoritvi železnice na Hrvaško.
Leta 1866 (aprila) se mu je izročilo vodstvo
postaje Pragarsko, kjer so se križali vojaški
transporti iz Italije na severno bojišče. Za-
radi mrzlice je bil aprila 1867. prestavljen
v ravnateljstvo na Dunaj.

Ko je bila v Parizu (l. 1867.) svetovna
razstava, poslal ga je generalni ravnatelj
južne železnice Bontoux v Pariz, da prouči
železniški oddelek na razstavi. Vrnivši se
domov, sestavil je Vošnjak za južno že-
leznico obširen referat. — L. 1868. je bil
načelnik v Mürszuschlagu.

Prestavljen je bil l. 1869., torej ravno
po ustanovitvi dualizma, kot načelnik po-
staje v Zagreb, kjer je intimno občeval
z najodličnejšimi političnimi voditelji in prvaki.
Banu Rauchu je bilo to silno neljubo in
čakal je na priliko, nastopiti proti Vošnjaku.
Ko se je Strossmayer vračal iz Rima
po vatikanskem koncilu leta 1870., mu je
želela prirediti narodna stranka v Zagrebu
sijajen sprejem. Vošnjak kot načelnik postaje
je ugodil želji hrvaških prvakov. Vstop na
peron je dal ljudstvu prost. Ves kolodvor
je bil natlačeno poln. Strossmayerja so pe-
ljali v dvorni salon, kjer je vladika sprejel po-
zdrav deputacije v strašno jezo Madjaronom.
Rauch je ovadil Vošnjaka pri ogrski vladi
kot »panslavista«, in ta je zahtevala od južne
železnice, da ga odstrani s teritorija ogrske
krona. Bil je nato prestavljen v Gradec k že-
lezničnemu nadzorstvu, kjer je služboval do
l. 1879. Istega leta je moral radi bolehanja
zapustiti železniško službo, kjer ga je gotovo
čakala sijajna karijera. Preselil se je koncem
l. 1879. v Celje, in sedaj začne druga doba
njegovega življenja.

V prvih desetletjih slovenskega poli-
tičnega življenja je prevladoval narodni idea-
lizem. Govorilo se je večinoma le o milem
slovenskem jeziku, o slovanskih bratih;
jezikoslovci so pulili razne korenike in
rahločutni pesniki so popevali o luni in zvez-
dah. V takih dobah stojijo v ospredju stanovi
in življi, ki gospodarskega življenja ne po-
znajo. Mihael Vošnjak pa je bil človek
čisto drugega kova. Ni se brigal mnogo
za abstraktne ideje in pojme, ampak ogreval
se je za realne zahteve in potrebe
slovenskega naroda; »gospodarska
samostojnost in neodvisnost«, to je bilo
njegovó geslo. Res, že Bleiweissa je pre-

Pozor! **Novost!**
„Union delicat pecivo!“

Z firmo naročnika; po 4, 10 in 20 vin. za prodajo. Gostilne, kavarne itd. dosežejo s tem velikanski uspeh delajo zase reklamo in dobijo 40% popusta. — Union vaniliziran sladkorni prašek kg 1 K 50 vin. Union piškoti za trgovce po 2 vin. za prodajo 150 za 6 kroni.

Razpošilja:

Tovarna za Union skladkor Kranj.

Lekarna Cristofolletti

v Gorici.

ŽELODČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé pokvarjeni želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Cristofollettijsva pijača iz Kine in železa, najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem. Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega zdravnika z letno plačo 1600 K. Tukajšnji zdravnik ima svojo lekarno, velik delokrog, obsegajoč ves kobariški sodni okraj, cepljenje koz in mnogo drugih postranskih zaslužkov.

Ponudbe naj se dopošljejo na tukajšnje županstvo do 15. oktobra t. l.

ŽUPANSTVO V KOBARIDU

dne 15. septembra 1907.

Zaloga svetovno znanega najboljšega mazila za čevlje

NOXIN

Peter Cotič

čevljarski mojster

Gorica, Raštelj št. 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev vseh vrst za otroke in odrasle.

Naročila in poprave iz mesta ali dežele izvršuje v najkrajšem času po zmernih cenah.

Evgen Grion

na Kornu - V GORICI - na Kornu

— Nova —

— kotlarska delavnica. —

Zaloga neobdelane kotlovine in v plasteh. - Kotli raznih velikosti. - Distilirni aparati. - Filtri. - Raznovrstne kuhinjske posode itd.

Vse po zmernih cenah.

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Naznanilo.

Goriški čevljarski mojstri

so sklenili pri svojem sestanku,

da povišajo cene vsem izdelkom.

Vzrok podraženje usnja.

Orožja- municije,

predmeti za lov, dinamične patrone.

Zaloga šivalnih strojev in dvokoles različnih sistemov. Lastna delavnica in popravilnica orožja dvokoles in šivalnih strojev.

Kerševani & Čuk

v Gorici

— Stolni trg št. 9. —

Samo 6 dni

Havre-New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne listke in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda,

oblastveno potrjena poštvalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18,

v novi hiši „Kmetске posojilnice“, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

Ženstvo!

Strjenje krvi itd. zdravi:

P. Ziervas, Kalk pri Kolinu št. 244.

Gospa G. v M. piše:

„Daše sredstvo mi je hitro pomagalo.“

V ulici pri vojaški bolnišnici št. 5

je na prodaj

več rabljenih ogrskih

sodov

za belo vino od 150 do 300 litrov.

Nadalje 6 komadov od 1200 do 1600 litrov.

Žene!

Ako trpite na strjenju krvi in na podobnih boleznih, tedaj pišite na P. Ziervas-a, Kalk 244 pri Kolinu ob Reni.

Nekatera od ste in sto zahvalnih pisem:

„Gospa B. iz W. piše: Lepa hvala! Vaše sredstvo je učinkovalo že 5. dan.“

Gospa L. v M. piše: „Priporočala bom vsakomur Vaše izvrstno sredstvo ter ne bom sama nikoli brez njega.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izbornu postrežbo se zahvaljujem. Pri moji ženi je Vaše sredstvo že po 3-dnevni rabi brez bolečin učinkovalo.“

Proti pošiljavi 1 marke nemške veljave (tudi v znakah) pošljem knjigo: „Motenje perjode“ spisal dr. Med. Levis. — Pojasnila brezplačno. Za odgovor naj se priloži znamko.

Delavnice z električno gonilno silo.

C. kr.

priv.

TELEFON št. 109.

KOVINSKA LIVARNA

odlikovana z 18 zlatimi svetinjami

A. Polli v Gorici

Cesta Frana Josipa št. 58.

Livarna izdeluje z znano natančnostjo vsako delo iz litega železa, bronu in drugih kovin za tovarne, mline, obrtne zavode, stavbe itd. itd.

Vsled vpeljanih tehničnih novostij, se lahko sprejemajo dela vsake velikosti, priprosta ali popolnjena do 2000 kg teže in višje za vsak komad.

Računi, proračuni in predelava načrtov zastoj.

Dnevna cena brez konkurence.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omčjenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice šte. 837.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne 12. marca 1907. se:

Hranilne vloge obrestujejo po 4%, Stalne vloge od 10.000 kron dalje z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži obrestujejo koncem leta po 5%, Stanje 31. dec. 1906.: Zadrugnikov 1823 z deleži v znesku 104.790 kron. — Hranilne vloge: 1.675.188-82. — Posojila: 1.617.190.37. — Reservni zaklad: 82.382-63. — Vrednost hiš: 112.328-.

Srebrna svetinja na svetovni razstavi v Parizu l. 1900. Srebrna svetinja na dunajski razstavi 1902.

Najbolji škrob

GLANCINE

Fritz Schulz ml.

akc. družba v Eger in na Lipskem.

Glanzine daje najlepše perilo.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

Priporoča

slavnemu občinstvu za bližajoči se vaš vernih duš dan

svojo bogato z logo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najbolje vrste za 15 K in više.

V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strugarsko stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Eksport

Mizarska zadruga

Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spiljetu. Zastopstvo v Orijantu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

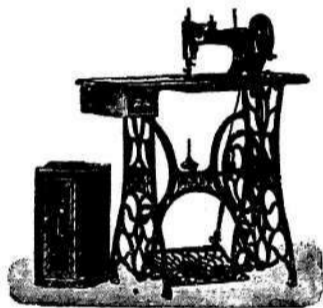
Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi brez Havre v Ameriko, naj píše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwischenbart, Basel (Švica) Centralbahnhofplatz 8.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Pfaffovi šivalni stroji

so res najboljši za rodbinsko rabo, kakor na pr. za šivanje, krpanje in umetno vezenje. — Neprekosljivi za obrtne namene, šivajo naprej in obratno, tiho in mirno brez vsakega ropota. Jamčiva do 10 let.

Glavna zaloga in zastopstvo

SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

Magistratna ulica števil. 1.

Imava v zalogi tudi šivalne stroje raznih drugih vrst in tovaren.

Cene zmerne, pogoji ugodni.

Slavno občinstvo je naproseno, da pred nabavo šivalnega stroja zahteva cenik, kateri se pošlje zastonj in franco

+ Julij Reddersen +

Via Giosuè Carducci št. 23. — Telefon št. 813 v Trstu.

Kirurški predmeti, ortopedični aparati, moderci, umetne roke in noge, brglje, pasovi za kilo, elastični pasovi in nogavice, elektroterapevtične priprave aparati za umetno dihanje.

Zaloga priprav za obveze, izdelkov iz gumija in nepremočljivega sukna.

Zalogo vina in žganja

ima T. pl. MADEYSKI v Solkanu št. 326 pri mitnici blizu novega kolodvora

V zalogi ima v veliki izbiri domača, vipavska, briska, furlanska, istrska in dalmatinska vina kakor tudi domače in istrsko žganje zanesljivo pristno. — Na zahtevo pošiljam uzorce vina in žganja. — Naročila pošiljam tudi po železnici in v Gorico in bližnje okolice s svojim voznikom.

Postrežba točna in cene zmerne.

Se priporočam gg. trgovcem, gostilničarjem in zasebnikom.

Spoštovanjem

T. pl. Madeyski.

Naslov pismom: T. pl. Madeyski, Gorica IV.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14 (v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica za tapecirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, oglečala, žima in platno.

SVETOVNO ZNANI

FERNET-BRANCA

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah

REVMAATIZMU in PROTINU

je liker Godina

izdela v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „All' Igna“, Via del Farneto 4, lekarna „All' Igna“, Via del Farneto 4,

cons. steklenice K 1.40. In Trstu se ne razdeljuje manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7.— pristo politaine.

BRATOV BRANCA V MILANU

jedini lastniki načina za izdelovanje,

je najbolj učinkujoča želodčna grenčica sveta!

Neizogibno potrebno v vsaki družini!

Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni